

St.prp. nr. 9

(1989-90)

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Jakarta den 19. juli 1988.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 15. september 1989, godkjent i Statsråd samme dag.

1. INNLEDNING

Den 19. juli 1988 ble det i Jakarta undertegnet en overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse mellom Norge og Indonesia. Samtykke til undertegning ble gitt ved kongelig resolusjon av 5. november 1987. Overenskomsten ble på Norges vegne undertegnet av ambassadør Knut Berger.

Overenskomsten skal ratifiseres og den trer i kraft ved utveksling av ratifikasjonsdokumentene. Den får virkning fra og med det kalenderår som følger etter ikrafttredelsesåret.

Det ble i 1985 innledet forhandlinger mellom Norge og Indonesia om en dobbeltbeskatningsavtale. De avsluttende forhandlinger ble ledet av ekspedisjonssjef Odd Hengsle, Finansdepartementet, og et utkast til en avtale med tilhørende protokoll avfattet på engelsk ble parafert i Oslo 20. august 1986.

Avtaleutkastet består av 30 artikler samt en protokoll som skal utgjøre en integrerende del av avtalen. Avtalen skal inngås på engelsk.

Avtaleutkastet følger i store trekk det mønsterutkast for bilaterale avtaler som i 1963, revidert i 1977, ble utarbeidet av Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD). Hensyn er også tatt til det mønsterutkast som er utarbeidet i FN vedrørende skatteavtaler mellom industrialiserte land og utviklingsland. Avtaleutkastet inneholder imidlertid enkelte avvik fra mønsteravtalene. Bestemmelsene vil bli nærmere kommentert nedenfor.

Til de enkelte materielle bestemmelser i avtalen bemerkes:

Artiklene 1 og 2 har bestemmelser om overenskomstens *saklige anvendelsesområde*.

Avtalen gjelder personer som er bosatt i enten den ene av statene eller i begge stater.

Avtalen omfatter både inntekts- og formuesskatt. Det utskrives for tiden ikke formuesskatt i Indonesia.

Artikkel 2 inneholder både en generell angivelse av hvilke typer skatter som er omfattet av overenskomsten og en liste over de aktuelle gjeldende skatter.

Artiklene 3-5 inneholder *definisjoner* av forskjellige ord og uttrykk som forekommer i overenskomsten.

Det følger av *artikkel 3* punkt 1 a) og b) at overenskomsten også får anvendelse for de respektive lands kontinentalsokler for så vidt gjelder utøvelse av rettigheter med hensyn til havbunnen og undergrunnen samt deres naturherligheter.

Som i øvrige skatteavtaler er det presisert at avtalen ikke får anvendelse på Svalbard, Jan Mayen og de norske biland.

Definisjoner finnes også i avtalens øvrige artikler. Det vises til *artikkel 4* punkt 1 (skattemessig bopel), *artikkel 5* (fast driftssted), *artikkel 10* punkt 3 (dividender), *artikkel 11* punkt 4 (renter) og *artikkel 12* punkt 3 (royalty).

Artikkel 4 inneholder foruten en definisjon av uttrykket «bosatt i en kontraherende stat» også regler for hvordan det skal forholdes når en per-

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og
Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse
med hensyn til skatter av inntekt og formue

son etter intern lovgivning i de to stater anses for å være bosatt både i Norge og i Indonesia. Når det gjelder fysiske personer følges OECD-mønsteret, bortsett fra at kriteriet «statsborgerskap» er utelatt. For juridiske personer løses spørsmålet om dobbelt bosted etter kriteriet «virkelig ledelse». Hvis virkelig ledelse anses for å være i begge stater skal spørsmål om dobbelt bosted løses ved gjensidig avtale mellom de kontraherende staters kompetente myndigheter.

Artikkel 5 inneholder definisjon av uttrykket »fast driftssted«. Denne definisjon er viktig fordi den danner rammen for skattlegging etter artikkel 7 av fortjeneste ved forretningsvirksomhet som en person bosatt i en av statene oppebærer ved virksomhet i den annen stat.

Bestemmelsene er hovedsakelig i samsvar med FN's mønster. Stedet for et bygningsarbeid, et anleggs-, monterings- eller installasjonsprosjekt eller kontrollvirksomhet i tilknytning til slike, anses således som et fast driftssted dersom virksomheten varer mer enn 6 måneder. I samsvar med FN-mønsteret er det inntatt en tilsvarende regel for ytelse av tjenester, herunder konsulenttjenester. Tidsgrensen for at det skal anses å foreligge fast driftssted er imidlertid i avtalen satt til tre måneder i løpet av en tolv måneders periode, mens FN's mønster setter grensen ved seks måneder innenfor et slikt tidsrom.

Når det gjelder forretningsvirksomhet på kontinentalsokkelen, er det fastsatt særregler i artikkel 21, jfr. bemerkningene nedenfor.

Det er i punkt 6 tatt inn en bestemmelse vedrørende forsikringsvirksomhet som innholdsmessig svarer til FN's mønster.

Punkt 7 inneholder bestemmelser om uavhengige mellommenn som hovedsakelig tilsvare FN-mønsteret. Således vil en uavhengig mellommann bli ansett for å utgjøre et fast driftssted for et foretagende dersom han helt eller for det vesentlige utfører tjenester for dette foretagende. I motsetning til i FN-mønsteret kan imidlertid en slik representant likevel bli betraktet som en uavhengig mellommann dersom han kan påvise at transaksjonene mellom representanten og foretagendet blir foretatt på vilkår som ville ha vært avtalt mellom uavhengige parter («armlengdevilkår»).

Artiklene 6-24 inneholder bestemmelser som har til formål å forhindre dobbeltbeskatning av *forskjellige former av inntekt og formue*, dvs. at en skattyter blir skattlagt i begge stater av den samme inntekt eller formue. De detaljerte reglene om de forskjellige inntektsarter er avgjørende for om beskatningsretten skal tilfalle den stat hvor den skattepliktige er bosatt, eller den annen stat hvor vedkommende inntektsart har sin kilde. Når det gjelder inntekt av dividender, ren-

ter og royalty er det gitt regler om deling av beskatningsretten mellom de to stater.

Artikkel 6 fastsetter at *inntekt av fast eiendom* kan skattlegges i den stat hvor eiendommen ligger (kildestaten) overensstemmende med OECD's mønster. På samme måte forholdes med inntekt oppebåret ved direkte bruk, utleie eller annen utnyttelse av fast eiendom.

Artikkel 7 inneholder regler om skattlegging av *fortjeneste ved forretningsvirksomhet* som et foretagende hjemmehørende i den ene stat utøver i den annen stat. Slik virksomhet kan bare inntektsbeskattes i den sistnevnte stat hvis den utøves gjennom et fast driftssted der. De nærmere definisjoner av hva som forstås med et fast driftssted er, som tidligere nevnt, tatt inn i artikkel 5. Derimot inneholder artikkel 7 hovedprinsippene for selve ansettelsen av fortjeneste som skriver seg fra et fast driftssted.

I henhold til OECDs mønster er det bare inntekt som kan tilskrives det faste driftssted som skal skattlegges i kildestaten. Inntekt av annen, ikke tilknyttet virksomhet i samme stat, faller således utenfor driftsstedets beskatningsgrunnlag.

Ved utarbeidelsen av FN-mønsteret var det oppfatningen blant u-landsrepresentantene at OECD-regelen burde utbygges slik at et fast driftssted ble gitt større «tiltrekningskraft» på andre inntekter enn den som direkte kunne tilskrives driftsstedet. I samsvar med FN's mønster er inntatt tilføyelsen av bestemmelsene i b) og c) i artikkelens punkt 1, slik at også inntekt som skriver seg fra salg av likeartede varer i den annen stat som dem som selges gjennom det faste driftssted der, eller fra annen likeartet forretningsvirksomhet skal kunne skattlegges i kildestaten. Det er imidlertid i protokollens punkt I tatt forbehold for det tilfellet at foretagendet godtgjør at slike salg ikke rimeligvis kunne ha vært foretatt av det faste driftssted.

Hovedprinsippet for ansettelsen av det faste driftssteds fortjeneste er at det til driftsstedet skal henføres den fortjeneste som det ventelig ville ha ervervet dersom det hadde vært et særskilt og selvstendig foretagende som utøvet samme eller lignende virksomhet under samme eller lignende vilkår, og det opptrådte helt uavhengig i forhold til det foretagende hvis faste driftssted det er («armlengde-prinsippet»), jfr. punkt 2.

I punkt 3 er det gitt regler om rammen for utgiftsfradragene ved fastsettelsen av det faste driftssteds skattbare fortjeneste. I samsvar med FN-mønsteret sies det uttrykkelig at det ved inntektsfastsettelsen skal ses bort fra betalinger mellom driftsstedet og hovedkontoret som har formen av royalty, renter eller provisjon for utførelsen av spesielle tjenester eller for administrasjon. Unntak gjelder for interne lånetransak-

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue

sjoner i bankforetagender. Den samme forståelse ville imidlertid ha blitt lagt til grunn også uten disse uttrykkelige bestemmelser.

Artikkel 8 gir regler om skattlegging av fortjeneste ved *internasjonal skips- og luftfartsvirksomhet*. Slik fortjeneste skal bare kunne skattlegges i den stat hvor det foretagende som driver skipene eller luftfartøyene er hjemmehørende.

I punkt 2 er tatt inn en bestemmelse som klargjør at artikkelen også gjelder fortjeneste når foretandet deltar i en «pool», felles forretningsforetagende eller et internasjonalt driftskontor.

I punkt 3 er det gitt særregler som tar hensyn til SAS-samarbeidet.

Artikkel 9 omhandler *foretagender som har fast tilknytning til hverandre*. Bestemmelsen gjelder assosierte selskaper, dvs. mor- og datterselskaper samt selskaper under felles kontroll og ledelse. Artikkelen går ut på at ligningsmyndighetene, jfr. skatteloven av 1911 § 54 første ledd, kan skattlegge fortjenester som ikke er tilfalt et foretagende på grunn av et særlig forhold det står i til et annet foretagende. Bestemmelsen er bygget på prinsippene i OECD-mønsteret, men inneholder ikke bestemmelser om korresponderende korrigerings i det land hvor foretandet er hjemmehørende.

Artikkel 10 gjelder beskatning av *dividender*. Slike inntekter kan etter artikkelens punkt 1 skattlegges i den stat hvor aksjonæren er bosatt. Dessuten kan de samme inntekter etter artikkelens punkt 2 skattlegges i den stat hvor det selskap som utdeler dividenden er hjemmehørende (kildestaten). Beskatningen i sistnevnte stat er begrenset til 15 pst. av dividendens bruttobeløp.

Den foran nevnte begrensning i adgangen til å kreve kildeskatt gjelder likevel ikke når de aksjer hvorav dividendene utdeles reelt er knyttet til næringsvirksomhet eller utøvelsen av fritt yrke gjennom et fast driftssted eller fast sted for selvstendige personlige tjenester, som rettighetshaveren har i den stat hvor det utdelende selskap er hjemmehørende. Etter artikkelens punkt 4 skattlegges i så fall dividendene i samsvar med bestemmelsene i henholdsvis artikkel 7 eller artikkel 14.

I Indonesia utskrives en tilleggsatt på fast driftssted. For såvidt gjelder et selskap hjemmehørende i Norge som har et fast driftssted i Indonesia er denne skatten i henhold til punkt 6 begrenset til 15 pst. av det faste driftssteds fortjeneste fratrukket inntektsskatter.

Punkt 7 refererer seg til særregulering av skatteforhold i enkelte olje, gass og bergverksavtaler inngått før den nye indonesiske skatteloven trådte i kraft 1. januar 1984.

Dobbeltbeskatning avhjelpest ved at bostedsstaten innrømmer fradrag i sin inntektsskatt etter nærmere fastsatte regler i artikkel 24.

Artikkel 11 omhandler *renteinntekter*. Overensstemmende med OECD's mønsterartikkel er det fastsatt at slike inntekter kan skattlegges både i den stat hvor den som mottar renten er bosatt, jfr. artikkelens punkt 1, og i den stat hvor rentene skriver seg fra, jfr. artikkelens punkt 2.

Kildeskatten i den sistnevnte stat skal dog ikke overstige 10 pst. av rentenes bruttobeløp. Det er for tiden ingen hjemmel i norsk skattelovgivning til å oppkreve kildeskatt av renter som utbetales fra Norge til mottaker i utlandet.

I punkt 3 er det gitt visse unntak fra retten til å oppkreve kildeskatt. I protokollens punkt II er det fastsatt at begrepet renter omfatter gebyrer i forbindelse med låneopptaket.

Begrensningene i adgangen til å beskatte renter gjelder likevel ikke dersom den rentebærende fordring reelt er knyttet til næringsvirksomhet gjennom et fast driftssted eller et fast sted for selvstendige personlige tjenester, som rettighetshaveren har i den stat som renten skriver seg fra, jfr. punkt 5. I så fall beskattes renten i samsvar med bestemmelsene i henholdsvis artikkel 7 eller artikkel 14. Tilsvarende gjelder dersom den rentebærende fordring er knyttet til annen likeartet forretningsvirksomhet, jfr. bemerkningene til artikkel 7 punkt 1. Dette gjelder i henhold til protokollens punkt I ikke dersom foretandet godtgjør at det ikke er sammenheng mellom renten og det faste driftssted. Tilsvarende bestemmelser gjelder etter artikkel 12 punkt 4 for royalty.

Dobbeltbeskatning avhjelpest ved at bostedsstaten innrømmer fradrag i sin inntektsskatt etter nærmere fastsatte regler i artikkel 24.

Artikkel 12 gjelder *royalty*. Slik inntekt kan i henhold til artikkelens punkt 1 skattlegges i den stat hvor den person som oppbærer den er bosatt. Etter punkt 2 kan inntekten overensstemmende med FN-mønsteret også skattlegges i den stat hvor den skriver seg fra, men kildestatens beskatningsrett er begrenset til 15 eller 10 pst. av royaltyens bruttobeløp avhengig av hva slags royalty det gjelder. Etter norsk skattelovgivning er det ikke hjemmel til å oppkreve kildeskatt av royalty som betales fra Norge til mottaker i utlandet.

Dobbeltbeskatning avhjelpest ved at bostedsstaten innrømmer fradrag i sin inntektsskatt etter nærmere fastsatte regler i artikkel 24.

Artikkel 13 omhandler *formuesgevinst*. Etter punkt 1 kan gevinst som oppbæres ved avhendelse av fast eiendom, skattlegges i den kontraherende stat hvor eiendommen ligger.

Gevinst ved avhendelse av løsøre som utgjør driftsmidler knyttet til et fast driftssted eller et fast sted for utøvelse av fritt yrke, kan i henhold

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og
Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse
med hensyn til skatter av inntekt og formue

til artikkelens punkt 2, skattlegges i den kontraherende stat hvor det faste driftssted/sted befinner seg. Det samme gjelder gevinst ved avhendelse av selve det faste driftssted/sted.

Gevinst ved avhendelse av skip eller luftfartøy i internasjonal fart skal bare kunne skattlegges i avhenderens bostedsstat. Særregler for SAS-samarbeidet er også tatt inn i punkt 3.

Punkt 4 inneholder en særbestemmelse som innebærer at Norge har rett til å skattlegge gevinst ved avhendelse av «større aksjeposter» (skl. § 54, 2. ledd) også når avhenderen er bosatt i Indonesia.

Gevinst ved avhendelse av andre formuesgjenstander enn dem som er spesielt nevnt skal bare kunne skattlegges i avhenderens bostedsstat.

Artikkel 14 gjelder beskatningen av inntekt ved utøvelse av *fritt yrke*. Bestemmelsene om beskatning av inntekt av slik virksomhet avviker noe fra OECD's mønsteravtale. Etter dette mønster skattlegges inntekter ved utøvelse av fritt yrke i den stat hvor yrkesutøveren er bosatt, med mindre han i en annen kontraherende stat regelmessig råder over et fast sted (kontor eller lignende) som tjener utøvelsen av hans virksomhet. I så fall kan sistnevnte stat skattlegge den del av inntekten som kan henføres til et slikt sted. Artikkelen har her fått en tilføyelse således at sistnevnte stat også kan skattlegge dersom oppholdet overstiger 90 dager i en tolv månedersperiode.

Lønnsinntekter er omhandlet i *artikkel 15*. Som etter OECD's mønster tilkommer det den stat hvor lønsmottakeren er bosatt, å skattlegge hans lønnsinntekter, med mindre arbeidet utføres i en annen kontraherende stat. I så fall har den stat hvor arbeidet utføres, rett til å skattlegge dem. Det gjelder dog en unntagelse på bestemte vilkår i artikkelens punkt 2 for kortvarige opphold, den såkalte 183-dagers regel. Avvikende fra OECD's mønster regnes de 183 dager i underpunkt a) i enhver tolv måneders periode og ikke i vedkommende kalenderår.

Under forhandlingene ble skatteforholdene for utleide arbeidstakere drøftet. Med utleide arbeidstakere menes i denne avtalen personer som har et formelt arbeidstakerforhold og får utbetalt sin lønn av et utenlandsk foretagende, som ikke selv har et selvstendig oppdrag i den annen stat, men stiller arbeidskraften til disposisjon for et foretagende der og under dettes instruksjon og ansvar. I en rekommendasjon vedtatt av OECD i august 1984 ble det bl.a. tatt til orde for at man ved utforming av nye avtaler tok inn uttrykkelige bestemmelser om denne gruppe. I protokollens punkt III er det presisert at slike arbeidstakere ikke kan kreve skattefritak etter 183-dagersreglen.

Punkt 3 gir særregler for lønn som tilkommer sjøfolk og flymannskap om bord på skip eller fly i internasjonal fart. Slike lønnsinntekter kan skattlegges i den stat hvor foretagentet er hjemmehørende. Flyvende personell i SAS bosatt i Norge skal i henhold til punkt 4 bare skattlegges i Norge.

Artikkel 16 omhandler *styre godtgjørelse mv.* Slike inntekter kan i overensstemmelse med OECD-mønsteret skattlegges i den stat hvor det selskap som utreder dem er hjemmehørende.

For så vidt angår den inntekt som i henhold til denne artikkel kan skattlegges i Indonesia avhjelpest dobbeltbeskatning ved at Norge innrømmer fradrag i skatten på denne inntekt med et beløp svarende til den skatt som betales i Indonesia, (jfr. artikkel 24, punkt 2 b).

Artikkel 17 fastsetter at *artister og idrettsutøvere* kan skattlegges i den stat hvor slik virksomhet utøves, uansett reglene i artikkel 14 om inntekt av fritt yrke og artikkel 15 om lønnsarbeid i privat tjeneste. Artikkelens punkt 2 inneholder en tilføyelse som tar sikte på å sikre den stat beskatningsretten hvor artisten eller idrettsutøveren opptrer, selv om godtgjørelsen er utbetalt til tredjemann, f.eks. et artistbyrå eller et selskap artisten har opprettet. Regelen i punktene 1 og 2 er avfattet etter OECD's mønster.

Artikkelen inneholder imidlertid i punkt 3 en unntaksbestemmelse for tilfelle hvor opptreden utføres i henhold til en kulturavtale inngått mellom de to stater.

Artikkel 18 inneholder bestemmelser om pensjoner, livrenter, underholdsbidrag og sosiale trygdeytelser. I henhold til punkt 1 skal slike utbetalinger bare kunne skattlegges i den stat hvor mottakeren er bosatt, med mindre utbetalingene stammer fra kilder i den annen kontraherende stat. I sistnevnte tilfelle kan utbetalingen også skattlegges i den annen kontraherende stat.

Dobbeltbeskatning avhjelpest i henhold til bestemmelsene i artikkel 24.

På grunn av forskjellige regler for beskatning av underholdsbidrag i de to land, er det i punkt 3 tatt inn en regel som medfører at slike bidrag skal fritas for skatt i mottakerens bostedsstat i den utstrekning bidraget ikke er fradragsberettiget på betalerens hånd. På denne måte unngås økonomisk dobbeltbeskatning av disse ytelser.

Artikkel 19 gjelder beskatning av *offentlige lønnsutbetalinger*. Beskatningsretten er med visse unntak, overensstemmende med OECD-mønsteret tillagt den stat som utreder slik godtgjørelse.

I punkt 2 er det fastsatt at bestemmelsene i denne artikkel om eksklusiv beskatningsrett for utbetalingsstaten ikke skal komme til anvendelse på lønnsutbetalinger som er ytet i anledning av offentlig forretningsvirksomhet. For slike

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue

lønnsutbetalinger kommer enten artikkel 15 eller artikkel 16 til anvendelse.

Artikkel 20 fastsetter at *studenter og forretningslærlinger* som er bosatt i en stat og som midlertidig oppholder seg i den annen stat, ikke skal beskattes i oppholdsstaten av pengebeløp som de i anledning av sine studier mv. mottar fra kilder utenfor denne stat.

Artikkel 21 inneholder bestemmelser om *virksomhet utenfor kysten*.

Det slås innledningsvis fast at artikkelens bestemmelser skal ha gjennomslagskraft innenfor sitt avgrensede område uansett hva som måtte følge av overenskomsten for øvrig.

Punktene 2 og 3 omhandler næringsinntekt og fastsetter at slik virksomhet som en person bosatt i en stat utøver utenfor kysten av den annen stat, skal anses å utgjøre virksomhet utøvet gjennom et fast driftssted i den annen stat dersom virksomheten utøves til sammen over 30 dager i en tolv måneders periode. På tilsvarende måte anses næringsinntekt gjennom personlige tjenester (fritt yrke) å være ervervet gjennom et fast sted der. Inntekt av virksomhet under punktene 2 og 3 kan i tilfelle skattlegges fra første dag i denne stat. Bestemmelsene i punktene 3 a) og b) tar sikte på å hindre at 30-dagers fristen blir omgått.

Punkt 4 inneholder et unntak fra den generelle regel i punkt 2, for fortjeneste ved transport av forsyninger eller personell, drift av taubåter eller andre fartøy som utgjør en hjelpevirksomhet til virksomhet utenfor kysten. Slik fortjeneste skattlegges etter avtalens øvrige artikler, dvs. i henhold til artikkel 8 (skipsfart og luftfart), dersom virksomheten drives i internasjonal fart og ellers etter artikkel 7 (fortjeneste ved forretningsvirksomhet).

Inntekt av lønnsarbeid i anledning virksomhet utenfor kysten er omhandlet i punkt 5. Slik inntekt kan som hovedregel skattlegges i kyststaten dersom arbeidet varer til sammen over 30 dager i en tolv månedersperiode. Unntatt fra denne regel er lønnsarbeid om bord i skip og luftfartøy som omhandlet i punkt 4. I slike tilfelle vil bestemmelsene om lønnsarbeid i artikkel 15 komme til anvendelse.

I punkt 6 er det tatt inn en bestemmelse som klargjør beskatningssituasjonen med hensyn til visse avhendelsesgevinster som har tilknytning til den stat hvor kontinentalsokkelaktivitetene foregår. Det gjelder gevinst ved overføring av rettigheter til undersøkelse eller utnyttelse av naturforekomster (herunder retten til, andeler i eller andre fordeler forbundet med de naturforekomster som er gjenstand for undersøkelser eller utnyttelsen), eiendom som i sokkelstaten benyttes i forbindelse med virksomheten utenfor kysten, eller aksjer eller andeler som henter sin verdi fra slike rettigheter eller slik eiendom.

Den dobbeltbeskatning som oppstår i henhold til denne artikkel avhjelpest ved at bostedsstaten innrømmer fradrag i sin skatt etter nærmere regler fastsatt i artikkel 24.

Artikkel 22 gjelder *annen inntekt* dvs. inntekt som ikke er omhandlet i overenskomstens øvrige bestemmelser. Det er i punkt 1 fastsatt at slike inntekter bare skal kunne skattlegges i den stat hvor mottakeren er bosatt. Unntak er gjort i punkt 3 der det åpnes for en generell adgang for kildestatens til samtidig å beskatte slike inntekter. Den dobbeltbeskatning som derved oppstår, avhjelpest ved at bostedsstaten innrømmer fradrag i sin inntektsskatt etter nærmere regler fastsatt i artikkel 24. Artikkelen er avfattet i samsvar med FN-mønsteret.

Artikkel 23 gjelder *formuesbeskatningen*. Formue som består i fast eiendom, kan skattlegges i den stat hvor eiendommen ligger. Formue som består i løsøre som utgjør driftsmidler knyttet til et fast driftssted eller et fast forretningssted, kan skattlegges i den stat hvor driftsstedet eller forretningsstedet befinner seg. Formue som består i skip og luftfartøyer, og løsøre knyttet til driften av disse, kan bare skattlegges i den stat hvor den som driver virksomheten er bosatt. Alle andre deler av formue som tilhører en person bosatt i en av statene, kan bare skattlegges i denne staten. Indonesia utskriver for tiden ikke formueskatt.

Artikkel 24 omhandler fremgangsmåten ved *unngåelse av dobbeltbeskatning*.

Norge anvender det såkalte *fordelingssystem*. Dette system innebærer at inntekter som Indonesia etter skatteavtalen har rett til å skattlegge, skal unntas fra beskatning i Norge. Norge har imidlertid rett til å ta i betraktning den unntatte inntekt ved beregningen av den skatt som skal betales av vedkommende persons øvrige inntekt (progresjonsforbehold). Norge anvender for tiden ikke progresjonsforbeholdet.

Unntak fra fordelingsystemet er imidlertid fastsatt når det gjelder inntekt som i henhold til bestemmelsene i artiklene 10, 11, 12, artikkel 13 punkt 4 samt artiklene 16, 21 og 22 kan skattlegges i Indonesia. I disse tilfellene anvender Norge godskrivelsessystemet (creditsystemet). Dette innebærer at Norge innrømmer som fradrag i den skatt som beregnes et beløp som svarer til den skatt som vedkommende person har betalt i Indonesia. Fradraget er begrenset til den del av skatten som svarer til den inntekt som kan skattlegges i Indonesia.

I punkt 2 c) er det inntatt særlige bestemmelser for det tilfelle at Indonesia i henhold til sin incitamentslovgivning unnlater å oppkreve eller reduserer den skatt som skal betales i Indonesia. I så fall skal Norge ved beregningen av det fradrag som innrømmes i norsk skatt se bort fra nevnte unntak eller reduksjon. Etersom Indo-

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og
Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse
med hensyn til skatter av inntekt og formue

nesia i sin nye skattelovgivning ikke har slike incitamentsbestemmelser, opphører denne særbestemmelsen å ha virkning etter 31. desember 1992.

Indonesia anvender *godskrivelsessystemet*, jfr. beskrivelsen ovenfor.

Artiklene 25-28 inneholder enkelte særlige bestemmelser om *ikke-diskriminering* (artikkel 25), om fremgangsmåten ved inngåelse av *gjensidige avtaler* (artikkel 26), *utveksling av opplysninger* (artikkel 27) og om *diplomatiske og konsulære tjenestemenn* (artikkel 28).

Artiklene 29 og 30 inneholder *sluttbestemmelse*. Etter artikkel 29 skal overenskomsten ratifiseres og vil tre i kraft den dag ratifikasjonsdokumentene blir utvekslet. Overenskomsten får virkning fra og med det kalenderår som følger etter ikrafttredelesåret.

Det følger av artikkel 30 at overenskomsten først kan sies opp etter utløpet av det femte år etter at den har trådt i kraft.

Overenskomsten skal inngås på engelsk.

Protokollen inneholder visse særbestemmelser som skal utgjøre en integrerende del av overenskomsten. Disse er omtalt i forbindelse med de aktuelle artikler i overenskomsten.

Finans- og tolldepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue.

Vi OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig :

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til at Norge ratifiserer en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Republikken Indonesia til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Jakarta den 19. juli 1988.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet ligger ved i avtrykk.
